

**DET KONGELIGE
KUNNSKAPSDEPARTEMENT**

Kunnskapsministeren

20/10-16
FF

Kirke-, utdannings- og forskningskomiteen
Stortinget
Komitetjenesten
0026 OSLO

Deres ref

Vår ref

Dato

16/7344-

19.10.2016

Representantforslag 3 S om nasjonale regler som sikrer at elevers, studenters og læreres ansikter skal være fullt ut synlige i skoler og på universiteter og høyskoler

Bakgrunn

Jeg viser til anmodningen om uttalelse til representantforslag 3 S (2016-2017) fra stortingsrepresentantene Trond Giske, Marianne Aasen og Rasmus Hansson. Forslagstillerne ber regjeringen på egnet måte utarbeide og eventuelt foreslå nasjonale regler som sikrer at elevers, studenters og læreres ansikter skal være fullt ut synlige i skolene og på universiteter og høyskoler. Forslagstillerne understreker at forslaget ikke innebærer et nasjonalt forbud mot heldekkende ansiktsplagg, men nasjonale regler som sier at i skoler og utdanning i Norge skal ansiktet være fullt synlig.

Vurdering

Det er i dag anledning til å fastsette lokale forbud mot bruk av heldekkende ansiktsplagg i skolens ordensreglement. Også universiteter og høyskoler kan vedta lokale forbud ved sine læresteder. Forbud må være generelt utformet og saklig begrunnet. Enkelte læresteder har innført slike generelle forbud for eksempel ut fra hensynet til tilstrekkelig god kommunikasjon i læresituasjonen, eller krav til hygiene (for eksempel sykepleierstudenter).

Dagens ordning har etter min vurdering fungert tilfredsstillende. Jeg er likevel enig med forslagsstillerne i at det kan være hensiktsmessig med felles nasjonale regler på dette området. Kunnskapsdepartementet er derfor i gang med å utrede muligheten for et nasjonalt regelverk for å hindre plagg som dekker ansiktet i utdanningssektoren. Departementet utreder problemstillingen med tanke på hele utdanningsløpet, fra barnehage til skoler, universiteter og høyskoler.

Lovendring nødvendig

Nasjonale regler som sier at ansiktet skal være fullt ut synlig i skoler og utdanning, er i praksis det samme som å forby å dekke til ansiktet. Et forbud mot å dekke til ansiktet vil ramme alle former for plagg som dekker ansiktet, både nikab og burka, og for eksempel lue som brukes i kombinasjon med skjerf som dekker ansiktet.

Et forbud mot å dekke til ansiktet, så vel som et påbud om å vise ansiktet, betyr en begrensning i privatpersoners handlefrihet. Legalitetsprinsippet forutsetter at slike forbud eller påbud har en klar hjemmel i lov. Nasjonale regler om å vise ansiktet må derfor være fastsatt i lov eller i en forskrift med hjemmel i lov. Reglene må dessuten være tilstrekkelig presise og tilgjengelige for dem de gjelder. Vi har per i dag ikke lovhjemmel til slike nasjonale regler.

Bruk av heldekkende ansiktsplagg som nikab og burka kan tenkes å falle inn under vernet av religionsfriheten. Inngrep i denne friheten forutsetter i tillegg til lovhjemmel, at inngrepet er nødvendig og begrunnet i hensynet til offentlig trygghet, hensynet til den offentlige orden eller hensynet til helse eller moral eller andres rettigheter og friheter.

Prosess

Saken har prinsipielle og juridiske sider som må utredes før et forslag kan sendes på høring. Felles nasjonale regler om ikke å dekke til ansiktet i barnehager, skoler og høyere utdanning må dessuten ikke komme i konflikt med Norges folkerettslige forpliktelser. Det vil være viktig med en klar avgrensning av virkeområdet for reglene, slik at de blir enklest mulig å forstå, og at praksis blir lik over hele landet. Vi vil også se nærmere på erfaringer med forbud mot heldekkende ansiktsplagg fra andre land, og hvilken effekt et forbud kan ha på integrering. Det må også vurderes hvordan et forbud skal håndheves.

Departementet tar sikte på å sende et forslag om nye nasjonale regler på høring tidlig i 2017.

Med hilsen

Torbjørn Røe Isaksen